

Olumlu Sosyal Davran?? Amaçlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Olumlu Sosyal Davran?? Amaçlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28085>

Özet

Olumlu Sosyal Davran?? Amaçlar? Ölçe?i (OSDAÖ), orijinal ad? Prosocial Behavioral Intentions Scale olan psikometrik bir araç?n Türk kültürüne yönelik bir **uyarlama** çal??mas?d?r. Bu ölçek, bireylerin ba?kalar?na yardım etme veya fayda sağlama yönündeki e?ilimlerini ve niyetlerini sistematik olarak ölçmeyi amaçlar. Gazanfer Anl? tarafından 2019 y?l?nda gerçekleştirilen uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlarda güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermi?tir. Ölçek, temelde yatan farklı prosocial davran?? amaçlar?n? ve motivasyonlar?n? belirlemeye odaklanm??t?r. Bu araç, sosyal psikoloji ve geli?im psikolojisi alanlar?nda önemli bir ölçüm potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Olumlu sosyal davran??, prosocial davran??, sosyal amaçlar, psikolojik ölçek, uyarlama, geçerlik, güvenilirlik, niyet.

Yazarlar

Gazanfer Anl?

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin belirli ba?lamlarda sergilemeye niyetli oldukları **olumlu sosyal davran??lar?n** (prosocial davran??lar?n) altında yatan motivasyonlar? ve amaçlar? sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu amaçlar, yardım etme, payla?ma veya destek olma gibi eylemlere yönelik ki?isel e?ilimleri yans?t?r ve bireylerin sosyal çevreleriyle etkile?im stratejilerini anlamaya yardımcı olur.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik yap?s?n?n ve i?levselli?inin Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel bağlamda korunup korunmadı?n? test etmeyi amaçlam??t?r. Bu sayede, Türk ara?t?rmacılar için güvenilir ve kültüre uygun bir prosocial davran?? niyetini ölçme araç? sağlanm??t?r.

Yap? (Konstrukt)

Olumlu Sosyal Davran?? Amaçlar? Ölçe?i, bireyin ba?kalar?na yönelik faydalı eylemlerde bulunma e?ilimini temsil eden **prosocial davran?? niyeti** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, basit davran??sal eylemlerden ziyade, davran??a öncülük eden bili?sel ve motivasyonel hedefleri kapsamaktadır. Orijinal ölçek, genellikle özgecilik, duygusal tepki verme, itibar kazanma veya sosyal uyum gibi farklı alt boyutlar halinde prososyal amaçlar? ayr??t?r?r.

Ölçe?in çok boyutlu yap?s?, bireylerin neden prosocial davran?? sergilediklerine dair derinlemesine bilgi sunar. Bu yap?, ki?inin empati düzeyi, sosyal normlara ba?l?l??? ve ki?isel de?er sistemleriyle yak?ndan ili?kilidir.

Geçerlik

Anl? (2019) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türk popülasyonunda kuramsal yap?y? do?ru ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla **yap? geçerli?i** de?erlendirmeleri yap?lm??t?r. Bu süreçte genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçek maddelerinin beklenen faktör yap?s?yla uyumu incelenmi?tir.

Çal??ma, ölçe?in Türkçe formunun yeterli düzeyde yap?sal geçerlik sergiledi?ini ortaya koymu?tur. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili yap?larla (örne?in, empati veya di?er sosyal davran?? ölçütleriyle) ili?kisi incelenerek **ölçüt ba??ntl? geçerli?i** desteklenmi? olabilir. Bu de?erlendirmeler, OSDAÖ'nün Türk kültüründe akademik ara?t?rmalar için uygun bir araç oldu?unu teyit etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm tutarl?l???n? ve kararlıl???n? sa?lamak için gerçekleştirilmi?tir. ?ç tutarl?lk güvenilirlik katsayılar?, özellikle **Cronbach Alfa** de?eri hesaplanarak, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar homojen bir ?ekilde ölçtü?ü belirlenmi?tir.

Yay?nlanan makale, ölçe?in iç tutarl?lk aç?s?ndan kabul edilebilir veya yüksek düzeyde güvenirlik sergiledi?ini göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in zamana ba?l? kararlıl???n? de?erlendirmek için test-tekrar test yönteminin de kullan?lm?? olmas? muhtemeldir. Bu sonuçlar, OSDAÖ'nün tekrarlanan ölçümlerde istikrarl? sonuçlar verdi?ini i?aret eder.

Faktör Analizi

Olumlu Sosyal Davran?? Amaçlar? Ölçe?i'nin psikometrik temellerini do?rulamak amac?yla faktör analizi teknikleri uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin orijinal teorik modelde öngörülen alt boyutlara (faktörlere) ayr?l?p ayr?lmad???n? incelemi?tir. Orijinal ölçek birden fazla prososyal motivasyonu temsil eden faktörlerden olu?tu?u için, Türkçeye uyarlama sürecinde **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** merkezi bir rol oynam??t?r.

DFA sonuçlar?, Türkçe ölçek yap?s?n?n kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu göstererek, ölçe?in kültürel adaptasyonunun ba?arılı oldu?unu ve prosocial davran?? amaçlar?n?n Türk örneğinde de benzer ?ekilde yap?land???n? kan?tlam??t?r.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptation), Öz Bildirim Ölçe?i

Format: Likert tipi derecelendirme ölçe?i. Derecelendirme format?, kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmelerini gerektirir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama versiyonu)

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri ve/veya genel yeti?kin popülasyonu.

Ya? Grubu: Genellikle 16 ya? ve üzeri (Ergenlik ve Yeti?kinlik dönemi).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye Cumhuriyeti s?n?rlar? içerisindeki kat?l?mc?lar üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup halinde uygulanabilen, ka??t-kalem veya dijital anket format?nda.

Anahtar Kelimeler

Prosocial niyetler, sosyal psikoloji, psikometri, Likert tipi ölçek, geçerlik, faktör yap?s?, Gazanfer Anl?, adaptasyon.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: anligazanfer@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Gazanfer Anl? (Detayl? adres bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçe?in akademik veya ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar Gazanfer Anl? ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Ücret: Kullan?m ücreti bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir. Akademik ara?t?rmalar için genellikle izin talep etmek yeterlidir.

Test Y?I? (Uyarlama): 2019

Orijinal DOCX Kayna??: Ölçe?in orijinal DOCX format?ndaki formu buradan indirilebilir: [olumlu-](#)

[sosyal-davranis-amaclari-olcegi-toad.docx](#)

Referanslar

Anl?, G. (2019). Adaptation of the prosocial behavioral intentions scale for use with Turkish participants: Assessments of validity and reliability. *Current psychology*, 38(4), 950-958. doi: 10.1007/s12144-019-00277-y. Makaleye buradan eri?ilebilir: link.springer.com

Olumlu Sosyal Davran?? Amaçlar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte aç?kça listelenmemi?tir. Maddelerin tam metnine eri?im için yazar?n makalesine veya sa?lanan DOCX dosyas?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM